

I

(Usnesení, doporučení, obecné směry a stanoviska)

STANOVISKA

RADA

STANOVISKO RADY

ze dne 10. července 2007

k aktualizovanému programu stability Rakouska na období 2006–2010

(2007/C 182/01)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik⁽¹⁾, a zejména na čl. 5 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Komise,

po konzultaci s Hospodářským a finančním výborem,

VYDALA TOTO STANOVISKO:

- (1) Dne 10. července 2007 posoudila Rada aktualizovaný program stability Rakouska, který se týká období let 2006–2010. Po všeobecných volbách, které proběhly v říjnu roku 2006, byla v lednu roku 2007 vytvořena nová vláda, která dne 29. března 2007 předložila parlamentu rozpočet na dvouleté období 2007/2008. Tentýž den, tedy tři a půl měsíce po lhůtě 15. prosince, která je pro Rakousko stanovena v souboru pravidel, byl předložen aktualizovaný program stability.
- (2) Makroekonomický scénář, z něhož tento program vychází, předpokládá, že růst reálného HDP zpomalí z cyklického vrcholu 3,1 % v roce 2006 na průměrně 2,5 % po zbytek programového období. Na základě posouzení údajů, které jsou v současné době k dispozici, se tento scénář zdá být založen na poněkud obezřetnějších předpokladech růstu do roku 2008, neboť nedávné údaje naznačují silnější růst. Předpověď na závěrečná léta programového období se zdá být reálná, přestože udává nepatrně vyšší míry růstu, než je průměrná míra růstu potenciálu vypočtená útvary Komise. Předpovědi míry inflace uvedené v programu se jeví jako realistické.
- (3) V roce 2006 činil schodek veřejných financí 1,1 % HDP, zatímco cíl stanovený v předcházející aktualizaci programu stability představoval 1,7 % HDP. Toto zlepšení oproti danému cíli je výsledkem nad očekávání příznivého cyklického vývoje. Přestože poměr příjmů k HDP ve srovnání s loňským rokem mírně poklesl, vzrostla jeho hodnota o více než 1 procentní bod ve srovnání s daným cílem. Vyšší než očekávaný růst HDP přispěl k poklesu podílu výdajů ve srovnání s loňským rokem. Podíl výdajů však vzrostl o více než půl procentního bodu nad stanovený cíl, což naznačuje, že rozpočet nebyl plněn tak přísně, jak bylo plánováno.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1. Nařízení ve znění nařízení (ES) č. 1055/2005 (Úř. věst. L 174, 7.7.2005, s. 1). Dokumenty, na něž se v tomto textu odkazuje, lze nalézt na této internetové stránce: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm.

- (4) Hlavním cílem rozpočtové strategie je dosáhnout v daném cyklu vyrovnaného rozpočtu, využívat přitom přínosů správní reformy a zároveň posílit výdaje v několika kategoriích. Ve srovnání s předchozí aktualizací se ta současná vyznačuje tím, že odkládá konsolidaci rozpočtu na závěrečná léta programového období. Aktualizace předpokládá, že celkový stav veřejných financí se zlepší ze schodku ve výši 1,1 % HDP v roce 2006 na přebytek ve výši 0,4 % v roce 2010. Konsolidace soustředěná především na poslední dva roky programového období má být založena na výdajích, přičemž hlavními faktory by mělo být omezování sociálních výdajů a postupné seškrtávání některých konkrétních výdajových položek. Ve srovnání s předchozím programem nová aktualizace za víceméně příznivějšího makroekonomického scénáře odsouvá plánované úpravy dále.
- (5) Odklad úpravy rozpočtu se odráží rovněž ve strukturálním saldu (tj. saldo očištěné od cyklických vlivů a od jednorázových a jiných dočasných opatření) vypočteném podle společně dohodnuté metody, které se jen velmi zvolna zlepšuje ze schodku ve výši přibližně 1 % HDP v roce 2006 a přehoupne se do mírného přebytku teprve až na konci programového období. Podle programu má na rozložení úprav vliv nákup vojenské výzbroje v letech 2007 až 2009, který je v programu, oproti jarní předpovědi útvarů Komise, považován za jednorázové opatření zvyšující schodek. Stejně jako v předchozí aktualizaci programu stability je střednědobým cílem stavu rozpočtu uváděným v tomto programu vyrovnaný stav rozpočtu ze strukturálního hlediska. Záměrem programu je však téměř dosáhnout střednědobého cíle do roku 2009 a v roce 2010 jej mírně překročit, než jej dosáhnout již v roce 2008, jak uváděla předchozí aktualizace. Jelikož je střednědobý cíl náročnější než minimální orientační cíl (odhadovaný schodek kolem 1,5 % HDP), měl by jeho dosažením být splněn cíl zajištění bezpečné rezervy proti výskytu nadměrného schodku. Střednědobý cíl se nachází v rozpětí, které pro eurozónu a členské státy ERM-II uvádějí Pakt o stabilitě a růstu a soubor pravidel, a přiměřeně odráží míru zadlužení a dlouhodobý průměrný růst potenciálního produktu.
- (6) Zdá se, že rizika související s rozpočtovými výhledy uvedenými v programu jsou na rok 2007 a 2008 vesměs vyvážená, avšak rozpočtové výsledky na rok 2009 a 2010 by i přes realistické makroekonomické předpoklady mohly být horší, než se očekává. Předpokládá se, že poměr výdajů k HDP skutečně výrazně klesne v závěrečných dvou letech programového období. Postupné seškrtání konkrétních položek výdajů, zejména týkajících se vojenské výzbroje, a úspory výdajů na dávky v nezaměstnanosti a na důchody v důsledku důchodové reformy z roku 2004 by měly přispět ke snížení poměru výdajů v závěrečných letech programu. Na druhé straně se v průběhu programového období zvýší výdaje na vzdělání, výzkum a vývoj a infrastrukturu, přičemž očekávané zvýšení efektivity ve státní správě je prozatím nejisté. Program rovněž naznačuje možnost dalších daňových škrťů, financovaných z plánovaných úspor v oblasti výdajů.
- (7) S ohledem na toto posouzení rizik je možné, že stav rozpočtu nebude v rámci programu stačit k dosažení střednědobého cíle do roku 2010, jak program předpokládá. Jarní předpověď útvarů Komise odhaduje, že strukturální schodek se v roce 2007 a 2008 prohloubí. Po celou dobu trvání programu se však udrží dostatečně bezpečná rezerva proti překročení hranice schodku ve výši 3 % HDP při běžných makroekonomických výkyvech. Tempo úprav vedoucích k dosažení střednědobého cíle stanovené programem není dostačující a mělo by se zrychlit, především v roce 2007 a 2008, aby bylo v souladu s Paktem o stabilitě a růstu, který stanoví, že meziroční zlepšení strukturálního salda v eurozóně a v členských státech ERM II by mělo představovat orientačně 0,5 % HDP, přičemž v případě příznivých hospodářských podmínek by úprava měla být vyšší a naopak v případě nepříznivých hospodářských podmínek by mohla být nižší. Konkrétně je plánováno pouze omezené zlepšení strukturálního salda od roku 2007 do roku 2009, kdy Rakousko očekává příznivé hospodářské podmínky. Tento závěr platí dokonce i tehdy, bude-li nákup vojenské výzbroje považován za jednorázové opatření prohlubující schodek, jak se uvádí v tomto programu.
- (8) Odhaduje se, že hrubý veřejný dluh se v roce 2006 snížil na 62,2 % HDP, což je stále ještě nad referenční hodnotou 60 % HDP stanovenou ve Smlouvě. Podle programu by míra zadlužení měla v roce 2008 klesnout pod referenční hodnotu a do konce programového období by měla dále klesat až na hodnotu 56,8 % HDP. S ohledem na posouzení rizik se lze domnívat, že míra zadlužení bude v první fázi programového období dostatečně klesat směrem k referenční hodnotě, a počítá se, že se k ní do roku 2007 přiblíží.

- (9) Dlouhodobý dopad stárnutí obyvatelstva na rozpočet je v Rakousku značně pod průměrem v EU a předpokládá se, že výdaje na důchody jako podíl HDP z dlouhodobého hlediska klesnou, a to v důsledku výrazného omezení výdajů vyplývajících z důchodové reformy z roku 2004. Výchozí stav rozpočtu s primárním strukturálním přebytkem přispívá ke zmírnění dlouhodobého dopadu stárnutí obyvatel na rozpočet. Pokud ve střednědobém výhledu, jak je ohlášeno v programu, dojde ke zvýšení primárních přebytků a také ke zvýšení zaměstnanosti starších pracovníků, přispěje to ke zmírnění rizik ohrožujících udržitelnost veřejných financí. Celkově se zdá, že Rakousko je vystaveno nízkému riziku, pokud jde o udržitelnost veřejných financí.
- (10) Program stability obsahuje kvalitativní posouzení celkového dopadu zprávy o provádění národního programu reforem ze září roku 2006 v rámci střednědobé fiskální strategie. Vedle toho program stability poskytuje určité informace o přímých rozpočtových nákladech nebo úsporách v důsledku hlavních reforem předpokládaných podle národního programu reforem a dopady opatření stanovených v národním programu reforem na veřejné finance jsou obecně v souladu s jeho rozpočtovými výhledy. Opatření v oblasti veřejných financí předpokládaná v programu stability se zdají být v souladu s opatřeními plánovanými v národním programu reforem. V obou programech se vyzdvihují zejména očekávané úspory plynoucí ze správních reforem a posílení výdajů na výzkum a vývoj.
- (11) Rozpočtová strategie uvedená v programu je částečně v souladu s hlavními směry hospodářské politiky obsaženými v integrovaných směrech pro období 2005–2008.
- (12) Pokud jde o požadavky na údaje upřesněné v souboru pravidel pro stabilizační a konvergenční programy, uvádí program všechny povinné a většinu nepovinných údajů ⁽¹⁾.

Celkově Rada zastává názor, že v souvislosti s vyhlídkami na silný růst tento program předpokládá poměrně jen pomalý pokrok ke střednědobému cíli prostřednictvím odložení úprav založených především na omezování výdajů, které nebyly zcela konkretizovány, do posledních let programového období. Přes příznivou situaci v Rakousku a přes nesplnění jeho střednědobého cíle se zlepšení strukturálního schodku nepředpokládá dříve než v roce 2009. Existují rizika ohledně dosažení rozpočtových cílů po roce 2008 a je možné, že střednědobého cíle nebude do konce programového období dosaženo. Veřejné zadlužení by se v roce 2007 přiblížilo referenční hodnotě 60 % HDP a v následujících letech by dále klesalo.

S ohledem na výše uvedené hodnocení Rada vyzývá Rakousko, aby využilo příznivých hospodářských podmínek a schodku v roce 2006, který byl nižší, než se plánovalo, a aby uspíšilo a posílilo úpravy v roce 2008 a pokračovalo poté ve fiskální konsolidaci za účelem splnění střednědobého cíle, zejména striktním prováděním omezování výdajů a využitím jakýchkoli neplánovaných daňových příjmů ke konsolidaci.

Srovnání klíčových makroekonomických a rozpočtových předpovědí

		2005	2006	2007	2008	2009	2010
Reálný HDP (změna v %)	PS březen 2007	2,0	3,1	2,7	2,3	2,5	2,6
	KOM květen 2007	2,0	3,1	2,9	2,5	neuv.	neuv.
	PS listopad 2005	1,7	1,8	2,4	2,5	neuv.	neuv.
Inflace vyjádřená harmonizovaným indexem spotřebitelských cen (HISC, v %)	PS březen 2007	2,1	1,5	1,6	1,7	1,7	1,8
	KOM květen 2007	2,1	1,7	1,8	1,7	neuv.	neuv.
	PS listopad 2005	2,3	2,1	1,7	1,5	neuv.	neuv.
Mezera výstupu (% potenciálního HDP)	PS březen 2007 ⁽¹⁾	- 1,1	- 0,3	0,1	- 0,1	0,1	0,3
	KOM květen 2007 ⁽²⁾	- 1,1	- 0,2	0,5	0,8	neuv.	neuv.
	PS listopad 2005 ⁽¹⁾	- 0,7	- 1,1	- 0,9	- 0,5	neuv.	neuv.

⁽¹⁾ Nepovinné údaje týkající se zaměstnanosti a odpracovaných hodin a platů ve veřejném sektoru však nejsou uvedeny.

		2005	2006	2007	2008	2009	2010
Saldo veřejných financí (% HDP)	PS březen 2007	- 1,6	- 1,1	- 0,9	- 0,7	- 0,2	0,4
	KOM květen 2007	- 1,6	- 1,1	- 0,9	- 0,8	neuv.	neuv.
	PS listopad 2005	- 1,9	- 1,7	- 0,8	0,0	neuv.	neuv.
Primární saldo ⁽⁶⁾ (% HDP)	PS březen 2007	1,3	1,9	2,0	2,1	2,6	3,1
	KOM květen 2007	1,3	1,6	1,8	1,7	neuv.	neuv.
	PS listopad 2005	1,1	1,2	2,0	2,7	neuv.	neuv.
Cyklicky očištěné saldo (% HDP)	PS březen 2007 ⁽¹⁾	- 1,1	- 1,0	- 0,9	- 0,7	- 0,2	0,2
	KOM květen 2007	- 1,1	- 1,0	- 1,1	- 1,2	neuv.	neuv.
	PS listopad 2005	- 1,6	- 1,2	- 0,4	0,2	neuv.	neuv.
Strukturální saldo ⁽²⁾ (% HDP)	PS březen 2007 ⁽³⁾	- 1,1	- 1,0	- 0,8	- 0,4	- 0,2	0,2
	KOM květen 2007 ⁽⁴⁾	- 1,1	- 1,0	- 1,1	- 1,2	neuv.	neuv.
	PS listopad 2005	- 1,6	- 1,2	- 0,4	0,2	neuv.	neuv.
Hrubý veřejný dluh (% HDP)	PS březen 2007	63,5	62,2	61,2	59,9	58,5	56,8
	KOM květen 2007	63,5	62,2	60,6	59,2	neuv.	neuv.
	PS listopad 2005	63,4	63,1	61,6	59,5	neuv.	neuv.

Poznámky:

- (1) Výpočty útvarů Komise založené na informacích v programu s potenciálním růstem odhadovaným na 2,3 %, 2,3 %, 2,4 %, 2,4 % a 2,3 % v jednotlivých letech období 2006-2010.
- (2) Saldo očištěné o cyklické vlivy (stejně jako v předchozích řádcích) bez jednorázových a jiných dočasných opatření.
- (3) Jednorázová a jiná dočasná opatření, jak jsou vykládána v programu (nákup vojenských letadel: 0,2 % HDP v roce 2007, 0,4 % v roce 2008 a 0,1 % v roce 2009).
- (4) Prognóza útvarů Komise z jara roku 2007 nepovažuje nákup vojenských letadel za jednorázové opatření.
- (5) Na základě odhadovaného potenciálního růstu v jednotlivých letech období 2005-2008 ve výši 2,3 %, 2,0 %, 2,2 % a 2,2 %.
- (6) Údaje o primárním saldu, které jsou uvedeny v programu a v prognózách útvarů Komise, nelze přímo srovnávat, protože nepřímě měřené finanční zprostředkovatelské služby (FISIM) jsou zpracovávány jinak. Údaje v programu vycházejí z definic požadovaných v souboru pravidel. Aby byly údaje Komise o primárním saldu srovnatelné s údaji v programu, je nutné je upravit přibližně o 0,1-0,2 % HDP.

Zdroj:

Program stability (PS); hospodářské prognózy útvarů Komise z jara roku 2007 (KOM); výpočty útvarů Komise.